

Tarımsal Destekler Bülteni

Sayı 1 Yıl 2014

Strateji Geliştirme Başkanlığı

Aralık-2014

Yayımlayan

Strateji Geliştirme Başkanlığı
Stratejik Yönetim Daire Başkanlığı
Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisi

Yayın Sorumlusu

Ömer Bülent ARSLAN
Strateji Geliştirme Başkanı

Editör

Dr. Ahmet ANTALYALI
Stratejik Yönetim Daire Başkanı

Hazırlayanlar

Canan DOĞRUYOL
Esra ÇALIŞKAN
Yusuf YILDIRIM
Tuğba ŞAKAR ÇABUK
Vijdan KURNAZ

Grafik Tasarım

Şengül AKGÜN

Baskı Yeri

Eğitim Yayın ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı

0312 258 84 09

0312 258 84 51-52

www.taryat.gov.tr

taryat@tarim.gov.tr

Değerli üreticilerimiz;

Tarım, yapısal değişim ve dönüşüm çalışmalarıyla beraber ortaya konulan etkin ve kararlı politikalar ve sağlanan desteklerle son 11 yıllık dönemde büyük bir çıkış yapan ve ekonomimize önemli katkılar sağlayan bir sektör konumuna geldi.

Bu dönemde tarım sektörü; hayallerle değil stratejik planlarla, hamasetle değil ferasetle, sorunlar görmezden gelinerek değil çözümlenerek ele alındı ve sektörün geliştirilmesi için birçok önemli uygulama hayata geçirildi.

Tarımsal destekler, üretimi artırmanın yanında, kalite, sağlık, verimlilik ve kırsal kalkınma esas alınarak etkin bir politikaya bağlandı. Bu çerçevede tarım sektörüne, bitkisel üretimden hayvancılığa, kırsal kalkınmadan güvenilir gıdaya kadar birçok alanda önemli miktarda kaynak aktarıldı, üreticilerimize uygun koşullarda kredi imkanı sağlandı.

Hükümetlerimiz döneminde çiftçilerimize verdiğimiz destek her geçen yıl arttı. 2003-2013 döneminde çiftçilerimize toplam 60 Milyar TL hibe destek verildi.

Tarımsal kredilerde sağlanan uygun koşullar ile üreticilerimiz gerçek gücünü ortaya koydu. 11 yıl önce %59 olan kredi faiz oranları sıfır ila % 8,25 aralığına çekildi.

Uygulamaya konulan yeni projeler ve sektöre sağlanan desteklerle; Tarım sektörü son 10 yılın 9'unda büyüyerek yarım yüzyılın en istikrarlı dönemini yakaladı, Türkiye 192 ülkeye 17,7 Milyar dolar tarımsal ürün ihraç eden bir ülke konumuna ulaştı, 61 Milyar Dolara ulaşan Tarımsal GSYH ile Türkiye, Dünyada 7'inci sıraya, Avrupa'da 1'inci sıraya yükseldi.

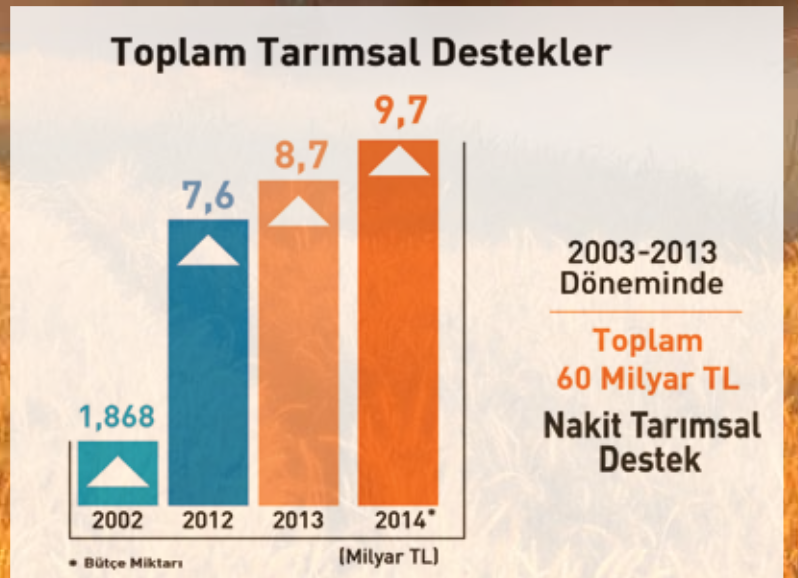
Bu anlayış çerçevesinde, Hükümetlerimiz dönemlerinde stratejik bir sektör olarak ele alınan tarım sektörünün ulaştığı seviyeyi gelecek dönemlerde de yükseltmesi için çalışmalarımız aralıksız devam edecektir.

Ülkemize ve tarım sektörüne hayırlı olması dileğiyle.

Mehmet Mehdi EKER
Gıda Tarım ve Hayvancılık
Bakanı

Tarımsal Destekler; kalite, sağlık, verimlilik ve kırsal kalkınma esas alınarak yeniden düzenlendi ve miktarları artırıldı

- Üretimden hasada, işlemeden satışı her aşamada üreticimizi destekledik.
- Destek kalemleri ve birim miktarları üretim sezonundan önce açıklandı.
- Desteklerin %60'dan fazla bölümü, üretimin en yoğun olduğu yılın ilk 6 ayında ödendi.
- 2002 yılında 1,8 Milyar TL iken, 2014 yılında üreticilerimize; 9,7 Milyar TL tarımsal destek verilmesi planlandı.
- 2003-2013 döneminde çiftçilerimize yaklaşık 60 Milyar TL nakit destek verildi.

Çiftçimize ilk kez mazot, gübre ve toprak analizi desteği verildi...

- 2003-2014 döneminde toplam 5,3 Milyar TL mazot desteği ödemesi yapıldı.
- 2005-2014 döneminde toplam 5 Milyar TL kimyevi gübre desteği ödemesi yapıldı.
- Verilen desteklerle çiftçilerimizin mazot ve gübre maliyetinin ortalama %16'sı karşılandı.
- 2009 yılından bugüne kadar 451 Milyon TL toprak analizi desteği verildi.

DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014) (TL/da)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER
MAZOT DESTEĞİ (TL/da)		
Peyzaj ve süs bitkileri, özel çayır, mera ve orman emvali alanları	3,1	ÇKS Belgesi Başvuru Dilekçesi
Hububat, yem bitkileri, baklagiller, yumru bitkiler, sebze ve Meyve alanları	4,6	
Yağlı tohumlu bitkiler ve endüstri bitkileri alanları	7,5	
GÜBRE DESTEĞİ (50 da ve üzeri)		
Peyzaj ve süs bitkileri, özel çayır, mera ve orman emvali alanları	4,3	ÇKS Belgesi Başvuru Dilekçesi Analiz Formu Analiz Raporu
Hububat, yem bitkileri, baklagiller, yumru bitkiler, sebze ve meyve alanları	6	
Yağlı tohumlu bitkiler ve endüstri bitkileri alanları	7,5	
TOPRAK ANALİZİ	2,5	ÇKS Belgesi, Başvuru Dilekçesi, Analiz Formu ve Analiz Raporu

Fındık Stratejisi ile fındık üreticileri desteklendi, piyasalarda denge sağlandı...

FINDIK DESTEĞİ (2012-2013-2014)		
DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (TL/da)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Alan Bazlı Gelir Desteği	Ruhsat verilen alanlarda fındık yetiştiren üreticilere; <ul style="list-style-type: none">• 2012 yılı ürünü için 150• 2013 yılı ürünü için 160• 2014 yılı ürünü için 170	ÇKS ve FKS kaydı Başvuru dilekçesi Fındık üretici belgesi
Telafi Edici Ödeme	Ruhsatsız fındık bahçelerini sökerek, alternatif ürüne geçen üreticilere; <ul style="list-style-type: none">• 2012 yılı, ilk yıl için 300, ikinci ve üçüncü yıllarda ise her bir yıl için 150 olmak üzere toplam 600• 2013 yılı, ilk yıl için 300 ikinci yıl için 150 olmak üzere iki yılda toplam 450• 2014 yılı için 300	ÇKS Kaydı Başvuru dilekçesi

- 2009-2014 arasında, Alan Bazlı Gelir Desteği uygulaması kapsamında toplam 3,6 Milyar TL, alternatif ürün desteği ve söküm tazminatı ödemesi kapsamında toplam 3,6 Milyon TL ödeme yapıldı.
- Fındıkta alan bazlı destek her yıl birim destek miktarı artırılarak 2015 yılına kadar devam edecek.

BİTKİSEL ÜRETİM DESTEKLERİ

Prim desteklerinin kapsamı genişletildi, miktarı artırıldı...

DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER
FARK ÖDEMESİ DESTEKLERİ (Kırş/kg)		ÇKS Belgesi, Başvuru Dilekçesi, Müstahsil makbuzu veya fatura Borsa tescil beyannamesi, Tohumluk sertifika belgesi, Sertifikalı tohumluk satış faturası
Yağlık Ayçiçeği	30	
Kanola	40	
Dane Mısır	4	
Kütlü Pamuk (sertifikalı tohum kullanan)	55	
Soya fasulyesi	50	
Buğday, Arpa, Yulaf, Çavdar, Triticale	5	
Aspir	45	
Zeytinyağı	70	
Çeltik, Kuru Fasulye, Nohut, Mercimek	10	
Çay	12	

Fark (Prim) Ödemeleri

Patates siğili hastalığı görülen Adana, Giresun, Gümüşhane, Kayseri, Niğde, Nevşehir, Ordu ve Trabzon illerinde patates yerine aspir, kanola, soya fasulyesi ve yağlık ayçiçeği üretimi yapan üreticilere aldığı fark ödemesi desteğine %50 ilave ödeme yapılır.

- Stratejik öneme sahip kütlü pamuk, yağlık ayçiçeği,soya fasulyesi, kanola, aspir, dane mısır ve zeytinyağına önemli miktarda prim desteği verildi.
- Prim desteklerine; 2004 yılından itibaren çay, 2005 yılından itibaren hububat (arpa, buğday, çavdar, yulaf) ve çeltik, 2008 yılından itibaren baklagiller (kuru fasulye, nohut, mercimek) ile 2010 yılından itibaren de tritikale ilave edildi.
- Son 11 yılda prim desteği miktarı 14 kat arttı.
- 2003-2013 döneminde toplam 18 Milyar TL prim desteği ödendi

Sertifikalı tohum, fide ve fidan destekleri başlatıldı...

- Bitkisel üretimde verimlilik ve kalitenin artırılması amacıyla; 2005 yılında ilk kez destekleme kapsamına alınan sertifikalı tohumluk ve fide/fidan kullanımına bugüne kadar 733 Milyon TL ödendi.
- 2008 yılından itibaren özel sektör tarafından üretilen sertifikalı tohumluk da destekleme kapsamına alındı ve bugüne kadar toplam 135 Milyon TL destek ödendi.

Sertifikalı Tohum, Fide Fidan Kullanım, Sertifikalı Tohum Üretim Desteği			
DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER	
YURTIÇİ SERTİFİKALI TOHUM KULLANIM DESTEĞİ (TL/da)			
Buğday	7,5	ÇKS Belgesi, Başvuru Dilekçesi, Talep Formu, Fatura Sertifika Belgesi	
Arpa, tritikale, yulaf, çavdar	6		
Çeltik, yer fıstığı, yonca	8		
Nohut, kuru fasulye, mercimek	10		
Susam, kanola (kolza), aspir	4		
Patates	40		
Soya	20		
Korunga, fiğ	5		
YURTIÇİ SERTİFİKALI TOHUM ÜRETİM DESTEĞİ (TL/kg)			
Buğday	0,10	ÇKS Belgesi ,Müracaat Formu, Sertifika Belgesi, Satış faturası Sözleşmeli yetiştirici listesi ve arazi bilgi formu Tohumluk beyannamelerinin onaylı sureti Yetkilendirilmiş tohumculuk Kuruluşu belgesi	
Arpa, tritikale, yulaf, çavdar, patates	0,08		
Nohut, kuru fasulye, mercimek, aspir, korunga, fiğ	0,50		
Çeltik	0,25		
Soya	0,35		
Yer fıstığı	0,80		
Kanola (kolza)	1,20		
Susam	0,60		
Yonca	1,50		
YURTIÇİ SERTİFİKALI FİDAN/FİDE DESTEĞİ (TL/da)			
Kapama Bağ/Bahçe Tesisi	Standart	Sertifikalı	ÇKS Belgesi Başvuru Dilekçesi Taahhütname Talep Formu Satış Faturası Sertifika belgesi Bitki Muayene Raporu Kira sözleşme belgesi Fatura düzenleyen kişiye ait Fidan/Fide Üretici Belgesi veya Tohumluk Bayii Belgesi
Bodur	150	350	
Yarı Bodur	150	300	
Bağ ve diğer meyve fidanları ile	100	230	
Aşılama ile çeşit değiştirme	-	250	
Zeytinde yağlık çeşitler ile	50	100	
Virüsten ari fidanlara ilave olarak	50	100	
Sertifikalı çilek fidesi	-	300	
Sertifikalı/standart antepfıstığı anacı ile meyve bahçesi tesisi	100	230	
Patates siğili görülen alanlarda sertifikalı/standart fidan kullanım desteği	Aldığı desteğe %50 ilave	Aldığı desteğe %50 ilave	

Organik tarım desteklendi...

- Organik tarım 2005 yılında, İyi tarım uygulamaları ise 2008 yılında ilk kez destekleme kapsamına alındı.
- 2011 yılından itibaren ise organik hayvancılık, su ürünleri ve arıcılık faaliyetlerinde bulunan üreticilere ilave %50 destekleme ödemesi yapılmaya başlandı.
- Organik Tarım yapan üreticilere bugüne kadar toplam 181 Milyon TL, İyi Tarım Uygulamaları faaliyetinde bulunan üreticilere bugüne kadar 25 Milyon TL destek ödendi.
- 2002-2012 döneminde organik tarımda; ürün sayısı %36, üretim alanı %682, üretim miktarı %464 arttı.
- 2007-2013 döneminde iyi tarım uygulaması yapan üretici sayısı 651'den 8,170 'e, iyi tarım uygulama alanı 54 Bin dekadardan 985 Bin dekara yükseldi.

Organik Tarım Alanı ve Üretimi

DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER	
ORGANİK TARIM	Meyve, Sebze	70 TL/dekar	ÇKS Belgesi, Başvuru Dilekçesi, OTBİS Kaydı,Uygunluk Belgesi, KKKS Kaydı,KKBS Kaydı, OTBİS Kaydı,AKS Kaydı,
	Tarla bitkileri	10 TL/dekar	
	Anaç Sığır, Manda	150 TL/baş	
	Buzağı	50 TL/baş	
	Anaç Koyun, Keçi	10 TL/baş	
	Arılı kovan	5 TL/kovan	
	Alabalık	0,35 TL/kg	
	Çipura-levrek	0,45 TL/kg	
İYİ TARIM UYGULAMALARI	Meyve, Sebze	50 TL/dekar	ÇKS Belgesi, Başvuru Dilekçesi, İTU sertifikası
	Örtüaltı	150 TL/ dekar	

Hayvancılığa verilen önem ve destek

artırıldı...

- Son 11 yılda hayvancılığa verilen destek 32 kat arttı.
- 2003-2013 döneminde hayvancılığa toplam 12,2 Milyar TL destek verildi.
- Son 11 yılda 50 başın üzerinde büyükbaş hayvancılık işletmesi sayısı %561 arttı.
- 13 yıl sonra AB'ye süt ve süt ürünleri ihracatı başladı.
- İlk kez 2013 yılında sertifikalı gebe düve ve 2014 yılında da gebe sanen keçisi ihracatı başladı.

DESTEKLEME KONULARI		Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Yem Bitkileri	Yonca (sulu)	50 TL/dekar/yıl	ÇKS Belgesi, Başvuru dilekçesi
	Yonca (kuru)	30 TL/dekar/yıl	
	Korunga	40 TL/dekar/yıl	
	Tek Yıllıklar	35 TL/dekar/yıl	
	Silajlık Tek Yıllıklar	50 TL/dekar/yıl	
	Silajlık Mısır (sulu)	75 TL/dekar/yıl	
	Silajlık Mısır (kuru)	35 TL/dekar/yıl	
	Yapay Çayır-Mera	100 TL/dekar/yıl	
Arıcılık	Arılı kovan	10 TL/kovan	En az 30 en fazla 1.000 adet arılı kovana sahip olunması, AKS Belgesi, Başvuru dilekçesi, Arıcı kayıtlı olduğu il/ilçe dışından müracaat ediyor ise Arı Konaklama Belgesi ve Veteriner Sağlık Raporu
	Bombus arısı	60 TL/koloni	İzinli işletmelerden satın alınması, ÖKS Belgesi, Başvuru Dilekçesi, Koloni Faturası
Su Ürünleri	Alabalık	0,65 TL/kg	ÇKS Belgesi, SKS* Belgesi, Başvuru dilekçesi, Ürün satış belgesi veya hasat tespit tutanağı, Üretici birliği veya kooperatife üyelik belgesi, Alım yapılan işletmenin izin belgesi
	Çipura-Levrek	0,85 TL/kg	
	Yeni Türler	1 TL/kg	
	Midye	0,05 TL/kg	
Süt Primi	Büyükbaş	Bakanlıkça	SKS Belgesi, Fatura veya müstahsil makbuzları
	Küçükbaş	0,20 TL/lt	
	Manda	0,20 TL/lt	
Çiğ Sütün Değerlendirilmesine Yönelik Destekleme (TL/ton)		Bakanlıkça belirlenir	Dilekçe, Taahhütname, Çiğ sütün süt tozu üretimi için üretici örgütlerinden tedarik edilmesi ve ilgili tebliğde yer alan diğer şartlar

HAYVANCILIK DESTEKLERİ

DESTEKLEME KONULARI		Birim Fiyat (2014) (TL/baş)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR	
Hayvan Başı Ödeme	Sütçü ve kombine ırklar ve melezleri ile etçi ırkların melezleri anaç sığır	225	Kültür ırkı veya kültür ırkı melez en az beş anaç sığıra sahip olunması, İşletmenin ve sığırların Türkvet ve e-ıslah sistemi kaydı, İlgili yetiştirici/üretici birliğine üyelik, Başvuru Dilekçesi,	
	Etçi ırklar anaç sığır,	350	Türkvet'e kayıt, Türkvet İşletme Tescil Belgesi, Başvuru dilekçesi,	
	Anaç Manda	400	Türkvet'e kayıt, Başvuru dilekçesi,	
	Sütçü ve kombine ırklar ve melezleri anaç sığır soy kütüğü ilave	70	Başvuru dilekçesi, Türkvet ve e-ıslah sistemi kaydı, İlgili yetiştirici birliğine üyelik,	
	Besilik Materyal Üretim Desteği (baş)	Anaç sığır	350	Kesimhanenin çalışma iznli olması, KES veri tabanına kayıt, Başvuru dilekçesi, Kesim ücreti faturası, alım satıma dair fatura, Müstahsil makbuzu, İşletme Tescil Belgesi, Hayvan Pasaportu, Veteriner Sağlık Raporu, Türkvet kayıtlarından düşümü gösteren belge, Onaylanmış kesim cetveli.
		Buzağı	150	
	Anaç Koyun-Keçi	20	KKKS Belgesi, KKBS Belgesi, İlgili yetiştirici birliğine üyelik, Başvuru dilekçesi,	
İslah Amaçlı Süt Kalitesinin Desteklenmesi Projesi	50	Her bir sığır için süt içeriğinin tespiti amacıyla yapılacak analizler için Ankara, İzmir, Balıkesir, Bursa ve Tekirdağ illerinde belirtilen miktarda ödeme yapılır.		

DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014) (TL/baş)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Hastalıklardan Ari İşletme	375 TL/baş (500 başa kadar tam, 501 baş ve üzeri için %50, sine karşılık gelen tutar)	Başvuru dilekçesi, İşletme Tespit ve İnceleme Tutanağı, Teknik ve hijyenik açıdan asgari yeterlilik, Sığırların küpelenmiş, pasaportu verilmiş ve veri tabanına kayıt edilmiş olmaları, Şap aşularının yaptırılması, İşletmede, karantina ve gözetim ünitesi bulunması, İlaç, aşı ve benzeri kayıtların işletmede bulundurulması, Doğum, ölüm ve mecburi kesim tarihlerinin kaydı
Onaylı Süt Çiftliği (ilave)	50 TL/baş	Ayrıca onaylı süt çiftliği sertifikasına sahip olan işletmeler
Hayvan Hastalığı Tazminatı Destekleri	Yerel kıymet takdir komisyonu tarafından belirlenen miktar	Hayvan sahiplerine hayvan hastalığı tazminatları ve hayvansal ürün, yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile bunların imha nakliye ve dezenfeksiyon masraflarının tamamı ilgili tebliğ esaslarına göre ödenir.

DESTEKLEME KONULARI		Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR	
Tiftik (TL/kg)		20	Ürettiği tiftiği Tiftik Birliğine veya kooperatiflerine satmak, Başvuru dilekçesi	
İpek Böceği Desteği	Tohum (TL/Kutu/adet)	30	Koza Birlik tarafından ipekböceği tohumları üreticilere ücretsiz olarak dağıtılır. Tohum bedeli Birliğe Bakanlıkça ödenir.	
	Yaş Koza,damızlık koza ve diğer (TL/kg)	20	Ürettiği yaş ipekböceği kozasını Koza Birliğe veya kooperatiflerine satmak	
Hayvan Gen Kaynaklarını Koruma (TL/baş)	Büyükbaş	500	Türkvat, AKS veya KKKS kaydı Başvuru Dilekçesi Hakediş Formu Taahhütname İkamet İlmühaberi Sözleşme Geliştirme projesinde yer alanlar için birliğe üyelik	
	Küçükbaş	80		
	Arı (kovan)	40		
	Elit Sürü	Anaç		35
		Yavru		50
	Taban Sürü	Anaç		35
		Yavru		20
	Halk Elinde Manda Islahı Desteği	700		
Damızlığa ayrılan manda yavrusu desteği	100			
Buzağı Suni Tohumlama Desteği (TL/baş)	Suni tohumlamadan ve etçi ırktan doğan	75	Soykütüğü, Önsoykütüğü Sistemine kayıt Türkvat'te kayıt E-ıslah sistemine kayıt Başvuru dilekçesi	
	Döl Kontr. Prj. kapsamındaki suni tohumlamadan doğan buzağı ilave	35		
	Suni tohumlamadan doğan çevirme melezi ilave	75		
Sürü Yöneticisi İstihdamı Desteği (TL/işletme)	500 baş ve üzeri küçükbaş hayvan sayısına sahip işletmelerde 2014 yılında başlar	5.000	Başvuru dilekçesi E-ıslah sistemine kayıt SGK hizmet dökümü Sürü yöneticisi sertifikasına sahip olmak	
Aşı Desteği (TL/baş)	Şap aşısı (Büyükbaş)	0,75	İlgili tebliğ esaslarına göre veteriner hekimler yararlanır.	
	Şap aşısı (Küçükbaş)	0,50		
	Brucellosis (Büyükbaş)	1,50		
	Brucellosis (Küçükbaş)	0,50		

GAP ve DAP İLLERİNDE DAMIZLIK SIĞIR İŞLETMESİ YATIRIM DESTEKLERİ (2013-2015)

DESTEK ORANI (%)	UYGULANDIĞI İLLER	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
50-300 baş için İnşaat % 30 Hayvan alımı % 40 Makine alımı % 40	GAP Desteği: Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa ve Şırnak DAP Desteği: Ağrı, Ardahan, Bayburt, Bingöl, Bitlis, Erzincan, Elazığ, Erzurum, Gümüşhane,Hakkari, Iğdır, Kars, Malatya, Muş, Tunceli ve Van	Uygulama rehberinde belirtilen usul ve esaslara göre yatırımı yapacağı yerdeki İl Müdürlüğüne başvururlar.

Devlet destekli tarım sigortası ile çiftçimizin alınteri güvence altına alındı...

- Doğal afetlerden etkilenen üreticilerin mağduriyetlerini gidermek üzere 70 yıllık bir rüya olan Tarım Sigortaları uygulamaları 2006 yılında başlatıldı.
- Poliçe bedelinin %50'si hibe olarak karşılandı.
- Uygulamanın başladığı 2006 yılından 2014 yılına kadar; 81 il, 936 ilçe, 1.630 bucak, 30,895 köyde toplam;
 - 3,9 Milyon adet sigorta poliçesi kesildi,
 - 1,2 Milyar TL prim desteği ödemesi,
 - 1,2 Milyar TL hasar ödemesi yapıldı.
- 2013 yılında sigortalanan alan 14,3 Milyon dekar, hayvan sayısı ise 826 Bin başa ulaştı.

TARIM SİGORTALARI (TARSİM) PRİM DESTEĞİ (2014)

DESTEK ORANI (%)	DESTEKLEME KONULARI	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Dolu Paket Priminin %50'si	Bitkisel Ürün Sigortası	ÇKS kaydı
Don Priminin %66'sı		
Poliçede yazılı olan primin %50'si	Sera Sigortası	ÖKS kaydı
	Büyükbaş Hayvan Hayat Sigortası	TÜRKVET kaydı
	Küçükbaş Hayvan Hayat Sigortası	TÜRKVET kaydı
	Kümes Hayvanları Hayat Sigortası	Biyogüvenlik ve hijyen kuralları sağlanmış kapalı sistemde yetişen kümes hayvanları sigortalama kapsamındadır.
	Su Ürünleri Hayat Sigortası	SKS kaydı
	Arcılık Hayat Sigortası	AKS kaydı

Not: Sigorta poliçeleri TARSİM'e üye sigorta şirketleri veya acenteler tarafından kesilmektedir.

DİĞER DESTEKLER

- 2006 yılında başlatılan “Çevre Amaçlı Tarım Arazilerinin Korunması (ÇATAK) Projesi” ile çevre sorunlarıyla mücadele edilmesi amaçlandı. Proje 43 ilimize yaygınlaştırdı.
- Sertifikalı danışmanlarla sözleşme imzalayan çiftçiler/tarımsal işletmeler 2009 yılından itibaren desteklenmeye başlandı. 2009-2013 döneminde toplam 110 Milyon TL destek sağlandı.
- 2003-2013 döneminde Ar-Ge için toplam 792 Milyon TL kaynak sağlandı.
- Bakanlığımız, TÜBİTAK tarafından en fazla projesi kabul edilen kamu kurumu oldu.

DESTEKLEME KONULARI	Birim Fiyat (2014)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
BİYOLOJİK MÜCADELE DESTEĞİ (TL/da)	70-460	ÖKS veya ÇKS kaydı Başvuru dilekçesi Kullanılan tül ve BKÜ'ye ait fatura ÜKD kaydı
ÇİFTLİK MUHASEBE VERİ AĞI (TL/işletme)	375	ÇKS veya HKS kaydı, ÇMVA sistemine dâhil olunması
ÇEVRE AMAÇLI TARIM ARAZİLERİNİN KORUNMASI (ÇATAK) DESTEĞİ (TL/da)		Başvuru dilekçesi ÇKS Kaydı
I Kategori	30	
II Kategori	60	
III Kategori	135	
AR - GE DESTEĞİ		Proje başvuru dönemi ve Ar-GeDestek Programı öncelikli konuları www.tagem.gov.tr adresinde ilan edilir. 2014-2018 yılları içinde destekleme ödemesi yapılır
TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK DESTEĞİ (TL/İşletme)	600	Başvuru formu ve Taahhütname, İcmal, Hizmet Sözleşmesi, SGK borcu olmadığına dair belge, Vergi borcu olmadığına dair belge, Gelir Makbuzu, Kurul Onayı, Bakanlık Kayıt Sistemlerinden birine kayıtlılık

Kırsal kalkınma hamlesi başlatıldı...

- Tarım-sanayi entegrasyonunu sağlayan %50 hibe destekli Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) 2006 yılında başladı.
- Tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, depolanması ile ilgili ekonomik yatırımlar ile makine-ekipman alımları, damla ve yağmurlama sulama yatırımları desteklenmektedir.
- Ekonomik yatırımlar kapsamında; 2006-2013 döneminde 4.733 tarımsal sanayi tesisi tamamlandı, 930 Milyon TL hibe desteği verildi.
- 2007-2013 döneminde 222 Bin yeni makine ekipmana, 822 Milyon TL hibe desteği verildi.
- 2013 yılı itibariyle Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında toplam 1,9 Milyar TL hibe desteği verildi.

KKYPD KAPSAMINDA TARIMA DAYALI EKONOMİK YATIRIMLAR (2014)

Destekleme konuları		Destekleme Miktarı(TL)	Destekleme Oranı
Bitkisel ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması	Yaş meyve sebze tasnif, paketlenme ve depolama	3.000.000	% 50
	Tohum işleme, paketlenme ve depolama	3.000.000	
	Diğer	1.000.000	
Hayvansal ürün işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması		3.000.000	
Su ürünleri işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması		3.000.000	
Hayvansalorjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması		2.000.000	
Alternatif enerji kaynakları kullanan yeni seraların yapımı		3.000.000	
Soğuk hava deposu yapımı		1.000.000	
Çelik silo yapımı		1.000.000	
Tarımsal üretime yönelik Modern sabit yatırımlar	Küçükbaş ve kanatlı hayvan yetiştiriciliği, Mantar yetiştiriciliği, kültür balıkçılığı	1.000.000	
	Büyükbaş hayvan yetiştiriciliği	1.500.000	
Alternatif enerji kaynakları üretim tesisleri*		3.000.000	

UYGULAMA İLLERİ

- Yaş meyve sebze tasnif, paketlenme ve depolama yatırımları hariç bitkisel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, soğuk hava deposu, çelik silo, hayvansal orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, alternatif enerji kullanan yeni sera ve alternatif enerji üretim tesisleri konularında yapılacak yatırımlar için; Afyonkarahisar, Ağrı, Amasya, Ankara, Aydın, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Hatay, Isparta, Mersin, Kars, Kastamonu, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muş, Nevşehir, Ordu, Samsun, Sivas, Tokat, Trabzon, Şanlıurfa, Uşak, Van, Yozgat, Aksaray, Karaman, Ardahan.
- Bitkisel ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, hayvansal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, su ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, soğuk hava deposu, çelik silo, hayvansal orjinli gübre işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması, alternatif enerji kullanan yeni sera, alternatif enerji üretim tesisleri ile tarımsal üretime yönelik modern sabit yatırımlar için; Adana, Adıyaman, Antalya, Artvin, Bilecik, Bingöl, Bitlis, Bolu, Edirne, Eskişehir, Gaziantep, Gümüşhane, Hakkari, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Kocaeli, Muğla, Niğde, Rize, Sakarya, Siirt, Sinop, Tekirdağ, Tunceli, Zonguldak, Bayburt, Kırıkkale,

*Tebliğ kapsamında bulunan konularla ilgili tarımsal faaliyetlere yönelik yapılmış veya yapılacak tesislerde kullanılmak üzere; alternatif enerji kaynaklarından jeotermal ve biyogazdan ısı veya elektrik üreten tesisler ile güneş ve rüzgar enerjisinden elektrik üreten tesislerin yapımına yönelik yeni yatırımlar.

KKYPD KAPSAMINDA MAKİNE-EKİPMAN VE SULAMA YATIRIMLARI (2014)

HİBE KONULARI	HİBEYE ESAS HARCAMA LİMİTLERİ (TL)	DESTEK ORANI (%)	UYGULAMA İLLERİ	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Makine Ekipman Desteği	Gerçek Kişiler: 50.000 Tüzel Kişiler: 100.000 Süt Ür. Bir. :100.000	50	81 İL	Başvuru sahibi gerçek ve tüzel kişilerin ÇKS'ye veya diğer kayıt sistemlerine kayıtlı olmaları ayrıca idari ve mali açıdan kamudan bağımsız olmaları gerekir. Diğer koşullar uygulama rehberlerinde ayrıntılı olarak yer almaktadır.
Sulama Yatırımlarının Desteklenmesi	Gerçek kişiler: 100.000 Tarımsal amaçlı şirketler:200.000			

IPARD kapsamında yatırımlar desteklendi...

- Ülkemizin sağlayacağı ulusal katkıyla birlikte toplamda 1 Milyar Avroyu geçen kaynağı kullandıracak Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu kuruldu.
- **Programın Uygulandığı iller;** Afyon, Ağrı, Amasya, Ankara, Aksaray, Ardahan, Aydın, Balıkesir, Bursa, Burdur, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Giresun, Hatay, Karaman, Kars, Kastamonu, Kahramanmaraş, Kütahya, Konya, Isparta, Manisa, Malatya, Mardin, Mersin, Muş, Nevşehir, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Uşak, Van, Ordu, Yozgat

HİBE KONULARI	HARCAMA LİMİTLERİ (Avro)	DESTEK ORANI (%)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Süt Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım	15.000 - 1.000.000	50 - 65	İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: <ol style="list-style-type: none"> 1. ÇKS'ye kayıtlı olmalıdır. 2. HKS'ye kayıtlı olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: <ol style="list-style-type: none"> 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Başvuru sahibi; gerçek kişi ise kendisi veya bir daimi çalışanı, tüzel kişilik ise bir daimi çalışanı IPARD Programınca belirlenen eğitime veya tecrübeye sahip olmalıdır.
Et Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım	20.000 - 1.000.000		
Et Üreten Tarımsal İşletmelere Yatırım	15.000 - 500.000	50	İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: <ol style="list-style-type: none"> 1. KOBİ kapsamında olmalıdır. 2. İlgili kanunlarla belirtilen üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: <ol style="list-style-type: none"> 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır.
Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	50.000 - 3.000.000		
Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	25.000 - 1.000.000		
Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	30.000 - 3.000.000	50	İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: <ol style="list-style-type: none"> 1. KOBİ kapsamında olmalıdır. 2. İlgili kanunlarla belirtilen üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: <ol style="list-style-type: none"> 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır.
Et ve Et Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	30.000 - 3.000.000		

KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ

HİBE KONULARI	HARCAMA LİMİTLERİ (Avro)	DESTEK ORANI (%)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması	50.000 - 1.250.000	50	İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. KOBİ kapsamında olmalıdır. 2. İlgili kanunlarla belirtilen üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. Üretici örgütü ise, ilgili kanun kapsamında tanımlanmış olmalı ve gerekli koşulları karşılamalıdır. 5. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Başvuru sahibi ÇKS'ye kayıtlı meyve veya sebze üreticisi olmalıdır.
Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	50.000 - 1.500.000		İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. KOBİ kapsamında olmalıdır 2. İşletmeler ilgili kanunlarla belirtilen üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır.
Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirilmesi (Arıcılık, Süs Bitkileri, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler)	5.000 - 250.000		İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Mikro veya küçük ölçekli zanaatkarlar ve işletmeler kapsamında olmalıdır. 2. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 3. İlgili kanun hükümlerine uygun üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır (mevcut işletmeler için). 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Yatırım IPARD illerinin kırsal alanlarında yapılmalıdır. 3. ÇKS'ye kayıtlı olmalıdır (arıcılık hariç), 4. Arıcılık konusunda en az 50, en fazla 500 kovana sahip olmalıdır.

HİBE KONULARI	HARCAMA LİMİTLERİ (Avro)	DESTEK ORANI (%)	MÜRACAAT İÇİN GEREKLİ BELGELER VE KOŞULLAR
Yerel Ürünlerin ve Mikro İşletmelerin Geliştirilmesi	10.000 - 400.000		İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Mikro veya küçük ölçekli zanaatkârlar ve işletmeler kapsamında olmalıdır. 2. İlgili Kanun hükümlerine uygun olarak üretim ve kayıt/onay sertifikalarına sahip olmalıdır. 3. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Yatırım IPARD İllerinin kırsal alanlarında yapılmalıdır.
Kırsal Turizm	15.000 - 500.000	50	İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Mikro veya küçük ölçekli zanaatkârlar ve işletmeler kapsamında olmalıdır. 2. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 3. İlgili kanun hükümlerine uygun üretim ve kayıt sertifikalarına sahip olmalıdır.(mevcut işletmeler için) 4. Konaklama tesisleri yatırım sonunda en fazla 25 oda kapasitesine sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Yatırım IPARD İllerinin kırsal alanlarında yapılmalıdır. 3. ÇKS'ye kayıtlı olmalıdır.
Kültür Balıkçılığının Geliştirilmesi	15.000 - 400.000		İşletmenin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Mikro veya küçük ölçekli zanaatkârlar ve işletmeler kapsamında olmalıdır, 2. UVS'ye kayıtlı olmalıdır. 3. İlgili Kanun hükümlerine uygun üretim ve kayıt belgelerine sahip olmalıdır (mevcut işletmeler için). 4. IPARD Programınca belirlenen kapasiteye sahip olmalıdır. Başvuru Sahibinin Sağlaması Gereken Koşullar: 1. Başvuru sahibi 66 yaşından gün almamış olmalıdır. 2. Yatırım IPARD İllerinin kırsal alanlarında yapılmalıdır. 3. ÇKS'ye kayıtlı olmalıdır,

Tarımda faizsiz finansman dönemi başlatıldı...

- 2002 yılında %59 seviyesinde olan kredi faiz oranları, sıfır ila %8,25 aralığına düşürüldü.
- Birçok tarımsal faaliyet faizsiz kredi kapsamına alındı.
- Son 11 yılda toplam 93 Milyar TL Tarımsal kredi kullandırıldı.

- Hayvancılık, sulama, sertifikalı tohum, fide ve fidan üretimi, çok yıllık yem bitkileri üretimi yatırımları, damızlık kanatlı yetiştiriciliği, su ürünleri yetiştiriciliği yatırımlarında faizsiz finansman dönemi başlatıldı, **kredi faizleri sıfırlandı**.
- Hayvancılık kapsamında 2010 yılından bugüne kadar 240 Bin üreticiye toplam 7,6 Milyar TL faizsiz kredi kullandırıldı.

2014 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI

KREDİ KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)	
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi		
HAYVANSAL ÜRETİM KONULARI				
Damızlık süt sığırtı yetiştiriciliği	750.000 TL'ye kadar	100	50	20.000.000
	750.001-5.000.000 TL	75	50	
	5.000.001-20.000.000 TL	50	25	
Yaygın hayvansal üretim	50.000 TL'ye kadar	50	50	500.000
	50.001-500.000 TL	25	25	
Damızlık	Etçi sığırtı yetiştiriciliği	100	100	7.500.000
	Düve yetiştiriciliği	100	100	7.500.000
Büyükbaş Hayvan	Yetiştiriciliği	50	25	3.000.000
	Besiciliği	50	50	5.000.000
Küçükbaş Hayvan	Yetiştiriciliği	100	100	5.000.000
	Besiciliği	100	50	1.500.000
Arıcılık		50	50	1.500.000
Kanatlı sektörü		50	25	3.000.000
Kanatlı sektörü damızlık yetiştiriciliği		100	100	7.500.000
Su Ürünleri	Su ürünleri yetiştiriciliği	100	50	5.000.000
	Su ürünleri avcılığı	50	25	2.000.000

TARIMSAL KREDİLER

2014 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI

KREDİ KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)	
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi / Kredisi		
BİTKİSEL ÜRETİM KONULARI				
Kontrollü örtüaltı tarımı	750.000 TL'ye kadar	50	50	10.000.000
	750.001 - 5.000.000 TL	50	25	
	5.000.001 - 10.000.000 TL	25	25	
Yaygın bitkisel üretim	50.000 TL'ye kadar	50	50	500.000
	50.001 - 500.000 TL	25	25	
Çok yıllık yem bitkisi üretimi		100	75	2.500.000
Yurt içi sertifikalı tohum, fide, fidan üretimi		100	100	10.000.000
Yurt içi sertifikalı tohum, fide kullanımı		50	50	1.000.000
Yurt içi sertifikalı fidan kullanımı		50	50	5.000.000
Süs bitkisi üretimi		50	50	2.500.000
İyi tarım/Organik tarım uygulamaları		50	50	5.000.000

- Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri yatırımları 2014 yılında ilk kez faizsiz finansman kapsamına alındı.

2014 YILI DÜŞÜK FAİZLİ YATIRIM ve İŞLETME KREDİSİ UYGULAMALARI

KREDİ KONULARI	İNDİRİM ORANI (%)		Kredi Üst Limiti (TL)
	Yatırım Dönemi	İşletme Dönemi /Kredisi	
MUHTELİF KONULAR			
Tarımsal mekanizasyon	50	50	1.500.000
Modern basınçlı sulama	100	100	1.500.000
Arazi alımı	25	25	500.000
Diğer üretim konular	25	25	500.000
TARIMSAL AMAÇLI KOOPERATİFLERİN ÜRETİM KONULARI			
Damızlık Süt Sığırtı Yetiştiriciliği	100	75	7.500.000
Büyükbaş Hayvan Besiciliği	75	50	5.000.000
Küçükbaş Hayvan Besiciliği	100	75	5.000.000
Kontrollü Örtü Altı Tarımı	75	75	7.500.000
Su Ürünleri Avcılığı	75	75	3.000.000
Tarımsal Ürünler İşleme, Paketleme, Depolama Tesisi	75	50	5.000.000

AÇIKLAMALAR

Bu bültende, tarım sektörüne yönelik destekleme uygulamalarının detaylarına yer verilmiş ve üreticilerimizin uygulanmakta olan desteklerden haberdar edilmesi ve genel koşulları hakkında özet olarak bilgilendirilmesi amaçlanmıştır.

Üreticilerimiz, desteklemeler için Bakanlık İl/İlçe Müdürlüklerine, IPARD kapsamındaki AB Kırsal Kalkınma destekleri için Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu İl Koordinatörlüklerine başvurabilirler.

Desteklemeler hakkında, Bakanlık İl/İlçe Müdürlüklerinden, Bakanlığımız web sayfasından (www.tarim.gov.tr) ve Strateji Geliştirme Başkanlığı bünyesinde bulunan Tarımsal Yatırımcı Danışma Ofisinden (www.taryat.gov.tr) detaylı bilgi edinebilirler.

KISALTMALAR

- AKS Arıcılık Kayıt Sistemi
- BKÜ Bitki Koruma Ürünü
- ÇKS Çiftçi Kayıt Sistemi Belgesi
- DAP Doğu Anadolu Projesi
- E- ıslah Sığırcı cinsi hayvanların kaydedildiği veri tabanı
- FKS Fındık Kayıt Sistemi
- GAP Güneydoğu Anadolu Projesi
- HKS Hayvan Kayıt Sistemi
- IPARD Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Bileşeni
- İTU İyi Tarım Uygulamaları
- KES Kırmızı Et Kayıt Sistemi
- KKBS Koyun Keçi Bilgi Sistemi
- KKKS Koyun-Keçi Kayıt Sistemi
- OTBİS Organik Tarım Bilgi Sistemi
- ÖKS Örtüaltı Kayıt Sistemi
- SKS* Su Ürünleri Kayıt Sistemi
- SKS Süt Kayıt Sistemi
- TÜRKVET İşletmelerin, yetiştiricilerin ve sığırcı cinsi hayvanların kimlik bilgilerinin kayıt altına alındığı veri tabanı
- UVS Ulusal Vergi Sistemi
- ÜKD Üretici Kayıt Defteri

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK
BAKANLIĐI

www.tarim.gov.tr